Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0824U001371

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-03-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Даниленко Оксана Олександрівна

2. Oksana Danylenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 17-04-2024

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (англійська)

Місце роботи здобувача: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 4957

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14, 14.35, 14.07

Тема дисертації:

1. Формування продуктивної граматичної компетентності майбутніх учителів у процесі самостійної роботи (англійська мова після німецької)

2. Developing productive grammatical competence of future teachers through independent work (English after German).

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена теоретичному обґрунтуванню та розробці методики формування продуктивної граматичної компетентності майбутніх учителів у процесі самостійної роботи під час навчання англійської мови після німецької. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що в ньому вперше теоретично обґрунтовано, розроблено й експериментально перевірено методику формування продуктивної граматичної компетентності майбутніх учителів у процесі самостійної роботи під час навчання англійської мови після німецької, яка спрямована на підготовку майбутніх учителів до автономного оволодіння та удосконалення англомовної граматичної компетентності у говорінні та письмі; передбачає три етапи формування продуктивної граматичної компетентності (підготовчий, стереотипний, варіативний), враховує можливості

для позитивного переносу і забезпечує попередження інтерференції з першої іноземної та рідної мов, передбачає надання студентам більшої автономії на стереотипному та варіативному етапах; включає модель організації процесу формування продуктивної граматичної компетентності майбутніх учителів у процесі самостійної роботи при навчанні англійської мови після німецької, особливістю якої є збалансованість аудиторної та позааудиторної самостійної роботи, взаємопов'язаних цілями та змістом; удосконалено критерії відбору навчального матеріалу, критерії оцінювання рівня сформованості продуктивної граматичної компетентності у процесі самостійної роботи при навчанні англійської мови після німецької; набуло подальшого розвитку визначення поняття продуктивної граматичної компетентності; вивчення проблем навчання англійської мови як другої іноземної після німецької. Продуктивну граматичну компетентність визначено як здатність особистості формулювати граматично коректні усні та письмові висловлювання для досягнення конкретних комунікативних цілей. Самостійна робота майбутніх учителів з формування продуктивної граматичної компетентності при навчанні англійської мови після німецької – організована та контрольована студентом навчальна діяльність для оволодіння продуктивною граматичною компетентністю з другої іноземної мови та розвитку автономії в умовах зовнішнього опосередкованого управління викладачем. Організація процесу самостійної роботи з формування продуктивної граматичної компетентності майбутніх учителів при навчанні англійської мови після німецької має ґрунтуватися на положеннях особистісно-діяльнісного, комунікативно-когнітивного та рефлексивного підходів. На основі результатів зіставного аналізу визначено подібності та відмінності граматичних категорій, характерних для морфологічних та синтаксичних систем англійської, німецької та української мов. Виділено підготовчий, стереотипний та варіативний етапи формування продуктивної граматичної компетентності у процесі самостійної роботи при навчанні англійської мови після німецької. Розроблено підсистему вправ, яка складається із трьох груп вправ, кожна з яких відповідає одному з етапів засвоєння продуктивної граматичної компетентності. Перша група вправ спрямована на ознайомлення, ідентифікацію та диференціацію граматичних структур у говорінні та письмі. Студенти навчаються здійснювати зіставлення граматичних структур в англійській та німецькій мовах, ідентифікувати та диференціювати їх у говорінні та письмі, виконуючи вправи першої групи. Друга група вправ має на меті автоматизацію вживання граматичних структур на рівні словоформи/словосполучення/фрази/речення/надфразової єдності. Вправи цієї групи покликані забезпечити позитивний перенос та запобігти інтерференції від попередньо засвоєних мов й уможливити подальшу автоматизацію вживання опрацьованих граматичних структур у говорінні та письмі. Третя група вправ на автоматизацію вживання граматичних структур на рівні тексту забезпечує автоматизацію репродуктивних граматичних навичок у різних комунікативних ситуаціях у говорінні та письмі. Створено модель організації процесу формування продуктивної граматичної компетентності майбутніх учителів у процесі самостійної роботи при навчанні англійської мови після німецької. Особливістю розробленої моделі є циклічність та збалансованість аудиторної та позааудиторної самостійної роботи, взаємопов'язаних цілями, змістом. У ході експерименту встановлено ефективність запропонованих варіантів методики для формування продуктивної граматичної компетентності у процесі самостійної роботи при навчанні англійської мови після німецької. Визначено, що більш ефективним є варіант, яким передбачалося надання студентам вищого рівня автономії на стереотипному та варіативному етапах. Доведено доцільність попереднього ознайомлення здобувачів із новими граматичними структурами у процесі позааудиторної самостійної роботи з подальшим обговоренням цих структур з викладачем на занятті у формі евристичної бесіди на підготовчому етапі формування продуктивної граматичної компетентності у процесі самостійної роботи.

2. The thesis deals with the theoretical substantiation and development of the methodology of developing future teachers' productive grammatical competence in the process of independent work in teaching English after German. The scientific novelty of the research is that it is the first to theoretically substantiate, develop and experimentally verify the methodology of developing productive grammatical competence of future teachers in the process of independent work in teaching English after German, which aims to prepare future teachers for the autonomous acquisition and improvement of English grammatical competence in speaking and writing; suggests

three stages of productive grammatical competence developing (preparatory, stereotypical, variational), takes into account the opportunities for positive transfer and ensures the prevention of interference from the first foreign language and a native language, provides students with greater autonomy at the stereotypical and variational stages; implements a model of organizing the process of developing productive grammatical competence of future teachers in the process of independent work in teaching English after German, which is characterized by a balance of classroom and extracurricular independent work interconnected by goals and content; the criteria for selecting educational material, the criteria for evaluating the level of formation of productive grammatical competence in the process of independent work in teaching English after German have been improved; the definition of the concept of productive grammatical competence and the study of the problems of teaching English as a second foreign language after German have gained further development. Productive grammatical competence is defined as the ability of an individual to formulate grammatically correct oral and written statements to achieve specific communicative goals. Independent work of future teachers on developing productive grammatical competence in learning English after German is an organized and student-controlled learning activity for acquiring productive grammatical competence in the second foreign language and developing autonomy under conditions of teacher's external indirect management. The organization of the process of independent work on developing future teachers' productive grammatical competence when learning English after German should be based on the provisions of personality- and activity-based, communicative and cognitive, and reflective approaches. Based on the results of the comparative analysis, the similarities and differences of the grammatical categories characteristic of the morphological systems of the English, German, and Ukrainian languages were determined. Preparatory, stereotypical, and variational stages of developing productive grammatical competence while learning English after German through independent work were determined. A subsystem of exercises that consists of three groups of exercises, each corresponding to one of the stages of acquiring productive grammatical competence, has been developed. The first group of exercises aims at introducing, identifying and differentiating grammatical structures in speaking and writing. Students learn to compare grammatical structures in English and German, identify and differentiate them in speaking and writing. The second group of exercises aims to automate the use of grammatical structures at the level of a word form/word combination/phrase/sentence/supra-phrasal unit. The exercises of this group have to ensure positive transfer, prevent interference from previously learned languages and provide further automatization of the use of grammatical structures in speaking and writing. The third group of exercises automatizing the use of grammatical structures at the text level ensures automatizing reproductive grammatical skills in various communicative situations in speaking and writing. A model of organizing the process of developing future teachers' productive grammatical competence through independent work in teaching English after German has been created. The peculiarity of the developed model is the cyclicity and balance of classroom and extracurricular independent work, interconnected by goals and content.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Даниленко О. Психолінгвістичні особливості формування граматичної компетентності студентів у процесі навчання англійської мови після німецької. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка. 2017. № 2. С. 63–71.

- Даниленко О. О. Урахування результатів зіставного аналізу української, німецької та англійської мов при формуванні граматичної компетентності студентів у процесі навчання англійської мови після німецької. Педагогічний альманах. 2017. № 35. С. 106–115.
- Даниленко О. О. Відбір навчального матеріалу для формування продуктивної граматичної компетентності майбутніх учителів під час навчання англійської мови після німецької в процесі самостійної роботи. Педагогічний альманах. 2018. № 39. С. 37–44.
- Danylenko O. Developing grammatical competence of prospective teachers learning English after German through independent work activities. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка. 2018. № 2. P. 65–73.
- Даниленко О. О. Самостійна робота з формування продуктивної граматичної компетентності майбутніх учителів у процесі навчання англійської мови після німецької. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2020. № 3–4 (97–98). С. 12–26.
- Danylenko O. Experimental verification of methodology of developing productive grammatical competence of prospective teachers learning English after German through individual work. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка. 2022. № 1. P.182–190.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Задорожна Ірина Павлівна

2. Iryna Zadorozhna

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черниш Валентина Василівна

2. Валентина В. Черниш

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5457-5024

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вовк Олена Іванівна

2. Olena Vovk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6574-1673

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 81, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дмітренко Наталя Євгеніївна

2. Natalia Y. Dmitrenko

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3556-0003

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Код за ЄДРПОУ: 02125094

Місцезнаходження: вул. Острозького, буд. 32, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дацків Ольга Павлівна

2. Olha P. Datskiv

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0283-7627

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Сокол Мар'яна Олегівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Сокол Мар'яна Олегівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Любінецька Марія Ігорівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна